

Kimliğin Ne Kadar Geçerli?

Güncel Önkal

Küresel düzende "Ben varım!" değil "benim varlığım onay görüyor!" önermesi geçerlidir. Sende ne cevherler, ne entellektüel zevkler, ne kadar erdemli duygular olursa olsun, onay görmüyorsa sıradan bir madde olarak sadece uzayda yer kaplarsın. Filozofların yüzyıllardır insanlara anlattıkları bireysellik, varoluşçuluk gibi anlayışlar küreselleşmenin ekonomik gücü ve başdöndürücü özgürlük ortamında eridi gitti.

Kişi olarak değil, insan olarak ne olduğunuzu, dünyanın hangi mecrasında durduğunuzu tanımlayan politik ve kültürel olguya kimlik denmektedir. Çokca tartışılmaya başlanan ve özellikle sosyolojik çalışmalarda başı çeken kimlik olgusu (gerçekten küreselleşme kaygıları sonucunda bir olgu haline gelmiştir) karşısında filozofların da açıklamalarına dikkat etmesi gerekir. Bazı gazetelerin sıcacık köşelerinde hûşû içinde yazan ve fonda adeta Osmanlı dönemi tekrar yaşanacakmış gibi bir musikiye bizi sevkeden felsefeci-toplumbilimci aydınlarımızın gerçeklere objektif ve kapsamlı bakamadıklarını görüyoruz. Gerçeğin adı küreselleşme ve batı kültürünün damgasını vurduğu dünya düzenidir.

Batının yargıçlığına tabi olmamış hiçbir söylem, hiçbir bilimsel buluş, hiçbir düşünce kırıntısı var olamaz. Bu acı vericidir ama gerçektir. Radikal inançlar, yerel-kültürel tapınmalar, geleneksellik boyunduruğu, ait olduğu toplumun yasakları ve ayıpları kimliği kemirir, global düzende zayıflatır. Bu anlayışı kabullenmeliyiz. Kabul etmezsek o kendini er ya da geç kabul ettirir. Aynı biçimde insani varoluşumuz da ancak batının belirlediği şartları yerine getiriyorsa geçerlidir dünya düzeninde. Bir elçilikten vize almaya gittiğinizde kimliğinizin geçerli olduğu belli şartlar size sunulur. O şartları sağlamıyorsanız aslında gideceğiniz ülke için bir hiçsinizdir.

Bu belirlemeler duygusallık ile değil mantıkla yorumlanmayı talep eder. Duygusallıkla ileri sürülen bireysel varoluş iddiaları gerçekten kopuktur, çünkü onay görmez.

"Halkın anlamadığı felsefe felsefe değildir" dediğimde çok tepki almıştım. Şimdi de batının anlamadığı, onaylamadığı kimlik varolamaz diyorum: Kağıtta varolur ancak insani düzlemde hep kaygılara ve önşartlara muhatap olur. İnsan olarak kabul görmek de havadan zembille inen ve ileride muhtemel bir zamanda gelip bizi bulacak bir nimet değildir. Kabul edilmeyi seni sen yapan değerlerini, kimliğini oluşturan kültürünü gerçekçi biçimde çalışarak, dünya düzeninde yeni değerler üretmek, kendini tutarlı biçimde tanıtarak başarabilirsin.